

Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE SĄDU (czwarta izba)

z dnia 30 maja 2018 r. *

Znak towarowy Unii Europejskiej – Reprezentacja przez adwokata niebędącego osobą trzecią niezależną od strony skarżącej – Wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron sporu – Przeniesienie praw zgłaszającej unijny znak towarowy – Reprezentacja przez adwokata niebędącego osobą trzecią niezależną od wnioskującej o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron – Niedopuszczalność

W sprawie T-664/16

PJ, reprezentowany przez adwokata S.,

strona skarżąca,

przeciwko

Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), reprezentowanemu początkowo przez S. Hannego, a następnie przez A. Söder, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

w której drugą stroną w postępowaniu przed Izłą Odwoławczą EUIPO, występującą przed Sądem w charakterze interwenienta, jest

Erdmann & Rossi GmbH, z siedzibą w Berlinie (Niemcy), reprezentowana przez H. Kunza-Hallsteina oraz R. Kunza-Hallsteina,

mającej za przedmiot skargę na decyzję Czwartej Izby Odwoławczej EUIPO z dnia 18 lipca 2016 r. (sprawa R 1670/2015-4), dotyczącą postępowania w sprawie unieważnienia prawa do znaku między Erdmann & Rossi a PJ,

SĄD (czwarta izba),

w składzie: H. Kanninen, prezes, J. Schwarcz i C. Iliopoulos (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: E. Coulon,

wydaje następujące

* Język postępowania: niemiecki.

Postanowienie

Okoliczności powstania sporu

- 1 W dniu 19 września 2011 r. skarżący, PJ, dokonał w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) zgłoszenia unijnego znaku towarowego na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 207/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (Dz.U. 2009, L 78, s. 1), ze zmianami [zastąpionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (Dz.U. 2017, L 154, s. 1)].
- 2 Znakiem towarowym, dla którego wystąpiono o rejestrację, jest oznaczenie słowne Erdmann & Rossi.
- 3 Towary i usługi, dla których wystąpiono o rejestrację, należą do klas 12, 37 i 42 w rozumieniu Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków z dnia 15 czerwca 1957 r., ze zmianami, i odpowiadają dla każdej z tych klas następującemu opisowi:
 - klasa 12: „samochody, w szczególności samochody po tuningu; samochody (nadwozia -)”;
 - klasa 37: „w tym doprowadzenie samochodów do stanu używalności i nadwozia do samochodów; konserwacja i naprawy pojazdów silnikowych”;
 - klasa 42: „projektowanie i nadawanie formy oraz opracowanie techniczne karoserii do samochodów; projektowanie wyposażenia fabrycznego; konstrukcja narzędzi i instalacje do produkcji samochodów”.
- 4 Znak ten został zarejestrowany w dniu 3 lutego 2012 r. pod numerem 010310481.
- 5 W dniu 26 marca 2014 r. interwenient, spółka Erdmann & Rossi GmbH, złożył wniosek o unieważnienie prawa do spornego znaku na podstawie art. 52 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 207/2009 [obecnie art. 59 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 2017/1001].
- 6 Decyzją z dnia 29 czerwca 2015 r. Wydział Unieważnień oddalił w całości wniosek o unieważnienie prawa do znaku towarowego.
- 7 W dniu 18 sierpnia 2015 r. interwenient – działając na podstawie art. 58–64 rozporządzenia nr 207/2009 (obecnie art. 66–71 rozporządzenia 2017/1001) – wniósł do EUIPO odwołanie od decyzji Wydziału Unieważnień.
- 8 Decyzją z dnia 18 lipca 2016 r. (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”) Czwarta Izba Odwoławcza EUIPO uwzględniła odwołanie i uchyliła decyzję Wydziału Unieważnień.

Przebieg postępowania i żądania stron

- 9 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 14 września 2016 r. skarżący wniósł niniejszą skargę. Skargę podpisał S., działający w charakterze adwokata.
- 10 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w tym samym dniu skarżący wniósł o utajnienie tożsamości i pominięcie pewnych danych wobec opinii publicznej, zgodnie z art. 66 regulaminu postępowania przed Sądem.

- 11 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 7 października 2016 r. skarżący powiadomił Sąd o fakcie, że w następstwie złożenia wniosku z dnia 14 września 2016 r. o utajnienie tożsamości i pominięcie pewnych danych wobec opinii publicznej EUIPO – tymczasowo i aż do chwili przyjęcia przez Trybunał Sprawiedliwości końcowego orzeczenia – usunęło z witryny internetowej zaskarżoną decyzję, a także wszelką korespondencję, jaką strony przedłożyły przed Wydziałem Unieważnień i Izbą Odwoławczą.
- 12 Postanowieniem z dnia 28 października 2016 r. Sąd uwzględnił wniosek skarżącego o usunięcie jego nazwiska i adresu z publikacji dotyczących rozpatrywanej sprawy i o zastąpienie jego nazwiska ciągiem liter „PJ”.
- 13 Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2017 r., w następstwie udzielenia przez skarżącego odpowiedzi na zadane przez Sąd pytanie na piśmie, Sąd oddalił wniosek skarżącego o pominięcie pewnych danych wobec opinii publicznej.
- 14 W dniu 28 marca 2017 r. interwenient złożył w sekretariacie Sądu odpowiedź na skargę.
- 15 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 31 marca 2017 r. EUIPO podniosło zarzut niedopuszczalności na podstawie art. 130 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem.
- 16 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 3 kwietnia 2017 r. i załączonym do akt sprawy postanowieniem prezesa czwartej izby Sądu z dnia 17 maja 2017 r. EUIPO powiadomiło Sąd, że w dniu 28 lutego 2017 r. znak towarowy został zarejestrowany w rejestrze EUIPO na rzecz nowego właściciela, a mianowicie spółki „[X] [GmbH & Co. KG]”. Z załączonych do tego pisma załączników wynika, że rejestracja ta została poddana korekcie przez EUIPO i że znak towarowy został zarejestrowany z datą 1 marca 2017 r. na rzecz innego właściciela, czyli spółki „[Y]-GmbH”.
- 17 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 maja 2017 r. i załączonym do akt sprawy postanowieniem prezesa czwartej izby Sądu z dnia 18 maja 2017 r. skarżący w szczególności wniósł, po pierwsze, o przyjęcie środka organizacji postępowania na podstawie art. 89 § 3 lit. c) i d) regulaminu postępowania w celu wyjaśnienia podejrzeń dotyczących manipulowania aktami sprawy administracyjnej, oraz po drugie, o zawieszenie niniejszego postępowania – zgodnie z art. 69 lit. d) regulaminu postępowania – aż do chwili zamknięcia dochodzenia karnego prowadzonego przeciwko pracownikom EUIPO.
- 18 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 23 maja 2017 r. na poparcie zarzutu niedopuszczalności EUIPO przedstawiło nowe wnioski dowodowe na podstawie art. 85 § 3 regulaminu postępowania.
- 19 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 23 maja 2017 r. przedstawiciel skarżącego, S., wniósł na podstawie art. 174 regulaminu postępowania wniosek o wstąpienie do sprawy przez spółkę [Y]-GmbH (zwaną dalej „wnioskującą o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron”) w miejsce skarżącego. W dniu 1 czerwca 2016 r. Sąd wezwał strony postępowania do przedstawienia uwag dotyczących wspomnianego wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron zgodnie z art. 176 § 2 regulaminu postępowania.
- 20 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 24 maja 2017 r. skarżący przedstawił uwagi dotyczące podniesionego przez EUIPO zarzutu niedopuszczalności.
- 21 Pismem złożonym w sekretariacie w dniu 2 czerwca 2017 r. interwenient przedstawił uwagi dotyczące pisma EUIPO z dnia 3 kwietnia 2017 r. i pisma skarżącego z dnia 8 maja 2017 r.

- 22 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 7 czerwca 2017 r. skarżący przedstawił uwagi dotyczące pisma EUIPO z dnia 3 kwietnia 2017 r. W szczególności skarżący twierdzi, że przysługujące mu prawo do bycia wysłuchanym oraz zasada rzetelnego procesu wymagają umożliwienia mu udzielenia odpowiedzi na odpowiedź interwenienta na skargę z dnia 28 marca 2017 r.
- 23 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniach 9 i 15 czerwca 2017 r. interwenient i EUIPO wskazali, że wniosek o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron należy odrzucić jako niedopuszczalny.
- 24 Postanowieniem prezesa czwartej izby Sądu z dnia 14 czerwca 2017 r. przedstawione przez EUIPO w piśmie z dnia 23 maja 2017 r. (zob. pkt 18 powyżej) nowe wnioski dowodowe załączono do akt sprawy i, zgodnie z art. 85 § 4 regulaminu postępowania, określono dla skarżącego i interwenienta termin na przedstawienie stanowiska dotyczącego tych nowych wniosków dowodowych, co uczynili oni w wyznaczonym terminie, odpowiednio, w dniach 28 i 20 czerwca 2017 r.
- 25 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 20 lipca 2017 r. skarżący podtrzymał wniosek z dnia 8 maja 2017 r. o zawieszenie postępowania na podstawie art. 69 lit. d) regulaminu postępowania.
- 26 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 14 i 21 sierpnia 2017 r. interwenient i EUIPO przedstawili uwagi dotyczące wniosku o zawieszenie postępowania, żądając jego oddalenia.
- 27 Postanowieniem z dnia 9 października 2017 r. Sąd oddalił złożony przez skarżącego wniosek o zawieszenie postępowania.
- 28 W skardze skarżący wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
 - obciążenie EUIPO kosztami postępowania poniesionymi w ramach niniejszej skargi oraz w postępowaniu w sprawie unieważnienia prawa do znaku towarowego przed Izbą Odwoławczą i Wydziałem Unieważnień.
- 29 W podniesionym zarzucie niedopuszczalności EUIPO wnosi w istocie do Sądu o:
- odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;
 - obciążenie skarżącego kosztami postępowania.
- 30 W uwagach dotyczących zarzutu niedopuszczalności skarżący wnosi w istocie do Sądu o:
- oddalenie zarzutu niedopuszczalności;
 - uwzględnienie skargi jako dopuszczalnej.
- 31 W odpowiedzi na skargę interwenient wnosi w istocie do Sądu o:
- oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżącego kosztami postępowania.

Co do prawa

- 32 Zgodnie z art. 130 § 1 regulaminu postępowania strona pozwana może wnieść do Sądu o rozstrzygnięcie w przedmiocie niedopuszczalności skargi bez rozpatrywania sprawy co do istoty. Na podstawie art. 130 § 6 wspomnianego regulaminu Sąd może postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności.
- 33 W niniejszym wypadku Sąd stwierdza, że po zapoznaniu się z aktami sprawy ma wystarczającą wiedzę, aby orzec, i postanawia nie otwierać ustnego etapu postępowania.
- 34 Przed rozpatrzeniem dopuszczalności niniejszej skargi i wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron należy orzec w przedmiocie żądań skarżącego dotyczących oddalenia przez Sąd zarówno zarzutu niedopuszczalności z dnia 31 marca 2017 r., jak i wniosków dowodowych z dnia 23 maja 2017 r. jako niedopuszczalnych.

W przedmiocie dopuszczalności podniesionego przez EUIPO zarzutu niedopuszczalności

- 35 Skarżący wskazuje na bezwzględną przeszkodę procesową dotyczącą podniesionego przez EUIPO zarzutu niedopuszczalności ze względu na to, że jest on spóźniony. Ściślej twierdzi on, po pierwsze, że EUIPO nie zachowało określonego w art. 81 § 1 regulaminu postępowania dwumiesięcznego terminu, oraz po drugie, że przyznanie określonego w art. 60 regulaminu postępowania dziesięciodniowego terminu uwzględniającego odległość nie ma zastosowania w ramach przesłania za pośrednictwem aplikacji e-Curia.
- 36 W tym względzie należy wskazać, że z art. 81 w związku z art. 130 § 1 regulaminu postępowania wynika, że podniesiony przez pozwanego zarzut niedopuszczalności należy przedstawić w odrębnym piśmie w terminie dwóch miesięcy od doręczenia skargi. Zgodnie z art. 60 tego regulaminu powyższy termin przedłuża się o dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość [postanowienie z dnia 23 marca 2017 r., Gollnisch/Parlament, T-624/16, niepublikowane, EU:T:2017:243, pkt 32].
- 37 Ponadto w decyzji z dnia 14 września 2011 r. w sprawie składania i doręczania dokumentów procesowych za pośrednictwem aplikacji e-Curia (Dz.U. 2011, C 289, s. 9) Sąd ustanowił tryb składania i doręczania dokumentów procesowych drogą elektroniczną. Zgodnie z art. 7 akapit drugi zdanie pierwsze tej decyzji dokument procesowy zostaje doręczony z chwilą zastosowania przez adresata polecenia otwarcia tego dokumentu.
- 38 W niniejszym wypadku ze względu na to, że wiadomość przesłano do EUIPO za pośrednictwem aplikacji e-Curia w dniu 24 stycznia 2017 r. i organ ten zażądał dostępu do skargi w dniu 26 stycznia 2017 r., termin na przedstawienie zarzutu niedopuszczalności upłynął w dniu 5 kwietnia 2017 r.
- 39 Z powyższego wynika, że podniesiony przez EUIPO zarzut niedopuszczalności – ze względu na to, że przedstawiono go w odrębnym piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 31 marca 2017 r. – został przedstawiony w terminie.
- 40 Powyższego stwierdzenia nie podważa argument skarżącego, zgodnie z którym termin uwzględniający odległość nie ma zastosowania w niniejszym wypadku ze względu na to, że zasada równego traktowania wymaga, aby art. 73 § 3 regulaminu postępowania – stanowiący, że wspomniany termin nie ma zastosowania, gdy złożenie oryginału pisma było poprzedzone przesłaniem go do sekretariatu Sądu za pośrednictwem faksu – był stosowany analogicznie do złożenia pisma za pośrednictwem aplikacji e-Curia. Wbrew temu, co twierdzi skarżący, określony w art. 60 regulaminu postępowania dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość ma zastosowanie do wszystkich terminów procesowych określonych w traktatach, statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz regulaminie postępowania, i to niezależnie od sposobu złożenia pisma procesowego (w wersji

papierowej lub za pośrednictwem aplikacji e-Curia). Wobec braku odmiennego wskazania w regulaminie postępowania w odniesieniu do złożenia pisma za pośrednictwem aplikacji e-Curia, należy stwierdzić, że określony w art. 60 regulaminu postępowania dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość ma zastosowanie do podniesienia zarzutu niedopuszczalności za pośrednictwem aplikacji e-Curia (zob. podobnie postanowienie z dnia 23 marca 2017 r., Gollnisch/Parlament, T-624/16, niepublikowane, EU:T:2017:243, pkt 32, 33).

- 41 Wreszcie, należy oddalić jako bezzasadne twierdzenie skarżącego, zgodnie z którym podniesienie przez EUIPO zarzutu niedopuszczalności nie zostało dokonane zgodnie z art. 5 decyzji Sądu z dnia 14 września 2011 r. w sprawie składania i doręczania dokumentów procesowych za pośrednictwem aplikacji e-Curia. Ze strony tytułowej doręzonego stronom pisma zawierającego zarzut niedopuszczalności wynika bowiem, że złożenie zatwierdziła, za pośrednictwem aplikacji e-Curia, pełnomocnik EUIPO, A. Söder, w dniu 31 marca 2017 r. Co się tyczy twierdzenia skarżącego, zgodnie z którym „z rozpatrzenia akt sprawy przez [przedstawiciela skarżącego] w dniu 26 [kwietnia] 2017 r. nie wynika, że przy złożeniu pisma w dniu 31 marca 2017 r. posłużono się identyfikatorem i hasłem [A. Söder]”, należy stwierdzić, że jest technicznie niemożliwe, aby przedstawiciel strony sam zbadał, czy i kiedy przedstawiciel innej strony użył identyfikatora lub hasła w ramach informatycznej aplikacji e-Curia.
- 42 W konsekwencji należy oddalić zarzut skarżącego dotyczący bezzwzględnej przeszkody procesowej.

W przedmiocie dopuszczalności wniosków dowodowych przedstawionych przez EUIPO w dniu 23 maja 2017 r. na podstawie art. 85 § 3 regulaminu postępowania

- 43 Strona skarżąca podnosi niedopuszczalność nowych wniosków dowodowych, jakie w piśmie z dnia 23 maja 2017 r. przedstawiło EUIPO na poparcie zarzutu niedopuszczalności. Chodzi o list przesłany przez interwenienta do EUIPO w dniu 11 maja 2017 r., zawierający odpis z gemeinsames Registerportal der Länder (wspólnego portalu rejestrowego niemieckich krajów związkowych), oferującego odpłatny dostęp do wszystkich rejestrów handlowych niemieckich krajów związkowych. Zdaniem EUIPO odpis ten wykazuje, po pierwsze, że jedynie skarżący jest uprawniony do reprezentowania kancelarii adwokackiej [Z.] i do dokonywania czynności prawnych z samym sobą, oraz po drugie, że upoważniony przez skarżącego w ramach postępowania przed Sądem adwokat, a mianowicie S., nie jest współnikiem wskazanej kancelarii. Jest zatem oczywiste, że istnieje umowa o pracę i, w konsekwencji, stosunek pracy między kancelarią skarżącego a S.
- 44 Zdaniem skarżącego EUIPO mogło i powinno było zapoznać się z tym rejestrem, aby przedstawić go jako dowód w chwili podniesienia zarzutu niedopuszczalności, przy uwzględnieniu, po pierwsze, że przedłożony odpis z rejestru istnieje od 2013 r., oraz po drugie, że w podniesionym zarzucie niedopuszczalności EUIPO wielokrotnie wskazało, iż rozpatrywana kancelaria adwokacka jest spółką partnerską.
- 45 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 85 §§ 1 i 3 regulaminu postępowania dowody i wnioski dowodowe przedstawia się w ramach pierwszej wymiany pism procesowych, a strony główne mogą jeszcze – tytułem wyjątku – przedstawić dowody lub wnioski dowodowe przed zamknięciem ustnego etapu postępowania, o ile opóźnienie w ich złożeniu jest uzasadnione.
- 46 W niniejszym wypadku należy stwierdzić, że EUIPO przedstawiło wskazany w pkt 43 powyżej odpis w dniu 23 maja 2017 r., czyli prawie dwa miesiące po podniesieniu zarzutu niedopuszczalności w dniu 31 marca 2017 r. Jednakże spóźnione przedstawienie przez EUIPO wynika z faktu, po pierwsze, że pismo zawierające ów odpis zostało przesłane przez interwenienta do EUIPO dopiero w dniu 11 maja 2017 r., po drugie, że EUIPO nie miało dostępu do wspólnego portalu rejestrowego niemieckich krajów związkowych, i po trzecie, że odpłatne uzyskanie takiego dostępu nie jest uzasadnione w świetle prowadzonej przez EUIPO działalności.

- 47 A zatem spóźnione przedstawienie nowego dowodu jest uzasadnione i dopuszczalne. W każdym wypadku należy przypomnieć, że kwestia reprezentacji skarżącego stanowi kwestię związaną z porządkiem publicznym (zob. podobnie postanowienie z dnia 5 września 2013 r., ClientEarth/Rada, C-573/11 P, niepublikowane, EU:C:2013:564, pkt 20) i z tego względu, a także na mocy art. 129 regulaminu postępowania, może zostać w każdej chwili rozpatrzona z urzędu przez Sąd.

W przedmiocie dopuszczalności skargi

- 48 W podniesionym zarzucie niedopuszczalności EUIPO twierdzi w istocie, że skarżący nie jest prawidłowo reprezentowany przez adwokata w rozumieniu art. 51 § 1 regulaminu postępowania w związku z art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i że skarga nie spełnia wymogów określonych w art. 73 § 1 regulaminu postępowania.
- 49 Na poparcie zarzutu niedopuszczalności EUIPO wskazuje na dwie bezwzględne przeszkody procesowe, z których pierwsza dotyczy faktu, że skarżący, udzielając kancelarii adwokackiej [Z.], której jest współnikiem, pełnomocnictwa do ogólnej reprezentacji, koniecznie sam się upełnomocnił, a druga faktu, że przedstawiciel, który podpisał i złożył skargę, S., jest zatrudniony przez wspomnianą kancelarię adwokacką i nie spełnia wymogu niezależności wynikającego ze statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i regulaminu postępowania w zakresie, w jakim jest on faktycznie uzależniony od skarżącego, który – jako współnik i właściciel tej kancelarii – może bezpośrednio nim kierować.
- 50 Skarżący kwestionuje argumentację EUIPO. Zdaniem skarżącego w niniejszym wypadku nie są spełnione ani przesłanki istnienia „samoreprezentacji” przez niego, ani przesłanki braku niezależności jego przedstawiciela.
- 51 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 19 akapity trzeci i czwarty i z art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, mającymi zastosowanie do postępowania przed Sądem zgodnie z art. 53 akapit pierwszy tego statutu i z art. 73 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem, strony inne niż państwa członkowskie i instytucje Unii Europejskiej, Urząd Nadzoru Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) lub państwa będące stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) powinny być reprezentowane przez adwokata lub radcę prawnego uprawnionego do występowania przed sądem państwa członkowskiego lub innego państwa, które jest stroną porozumienia EOG. Ponadto skarga musi zawierać nazwisko i adres zamieszkania skarżącego oraz wskazywać charakter, w jakim występuje osoba ją podpisująca. Wreszcie, oryginał każdego pisma procesowego musi być podpisany przez pełnomocnika lub adwokata, lub radcę prawnego strony.
- 52 Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem z przywołanych przepisów – a w szczególności z użycia zawartego w art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej terminu „reprezentowane” – wynika, że dla celów wniesienia skargi przed Sądem „strona” w rozumieniu tego przepisu, bez względu na jej status, nie jest uprawniona do samodzielnego występowania, lecz powinna skorzystać z usług osoby trzeciej uprawnionej do występowania przed sądem państwa członkowskiego lub państwa będącego stroną porozumienia EOG (zob. postanowienie z dnia 20 lipca 2016 r., PITEE/Komisja, T-674/15, niepublikowane, EU:T:2016:444, pkt 8 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 53 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z istniejącą w porządku prawnym Unii i wywodzącą się ze wspólnych państwom członkowskim tradycji prawnych koncepcją roli adwokata, na której opiera się art. 19 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, adwokat jest współpracownikiem wymiaru sprawiedliwości, którego zadanie polega na zapewnieniu, przy zachowaniu całkowitej niezależności i w nadrzędnym interesie wymiaru sprawiedliwości, obsługi prawnej, której potrzebuje klient (zob. postanowienie z dnia 16 września 2016 r., Salavrakos/Parlament, T-396/16, niepublikowane, EU:T:2016:588, pkt 9 i przytoczone tam orzecznictwo). Obsługę tę zapewnia adwokat,

który strukturalnie, hierarchicznie i funkcjonalnie jest osobą trzecią w stosunku do osoby korzystającej z tej obsługi (wyrok z dnia 17 września 2007 r., Akzo Nobel Chemicals i Akcros Chemicals/Komisja, T-125/03 i T-253/03, EU:T:2007:287, pkt 168). Taki sposób wykładni wymogu niezależności adwokata jest istotny w ramach reprezentacji przed sądami Unii [zob. podobnie postanowienie z dnia 9 listopada 2011 r., Glaxo Group/OHIM – Farmodiética (ADVANCE), T-243/11, niepublikowane, EU:T:2011:649, pkt 16].

- 54 A zatem orzeczono już, że wymóg niezależności adwokata wymaga braku stosunku zatrudnienia pomiędzy adwokatem i jego klientem. Pojęcie niezależności zostało bowiem określone nie tylko w sposób pozytywny, czyli w odniesieniu do dyscypliny zawodowej, lecz również w sposób negatywny, czyli poprzez brak stosunku pracy (zob. wyrok z dnia 6 września 2012 r., Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej/Komisja, C-422/11 P i C-423/11 P, EU:C:2012:553, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 55 Rozumowanie to znajduje również zastosowanie w sytuacji, gdy adwokat jest zatrudniony przez jednostkę organizacyjną powiązaną z reprezentowaną przez niego stroną (wyrok z dnia 6 września 2012 r., Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej/Komisja, C-422/11 P i C-423/11 P, EU:C:2012:553, pkt 25) lub gdy adwokat jest związany umową cywilną ze stroną skarżącą.
- 56 Orzeczono także, że adwokat strony w rozumieniu art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie powinien mieć osobistego związku z daną sprawą lub pozostawać w stosunku zależności od klienta ze względu na ryzyko, że nie będzie on mógł należycie wypełnić swej kluczowej roli współpracownika wymiaru sprawiedliwości. W szczególności Sąd stwierdził, że pozostawanie przez przedstawiciela w stosunkach gospodarczych lub strukturalnych z jego klientem nie może być takiego rodzaju, że będzie prowadzić do konfliktu między interesami klienta a osobistym interesem jego przedstawiciela (postanowienie z dnia 6 września 2011 r., ClientEarth/Rada, T-452/10, niepublikowane, EU:T:2011:420, pkt 20).
- 57 Nałożony przez prawo Unii wymóg reprezentowania stron nieuprzywilejowanych przed Sądem przez niezależną osobą trzecią nie może być zatem postrzegany jako wymóg służący jedynie wyłączeniu możliwości reprezentacji mandanta przez jego pracowników lub osoby pozostające w gospodarczej zależności od niego (zob. podobnie postanowienie z dnia 5 września 2013 r., ClientEarth/Rada, C-573/11 P, niepublikowane, EU:C:2013:564, pkt 13). Wymóg ten ma charakter bardziej ogólny, a kwestia, czy jest on przestrzegany, powinna zostać rozpatrzona w każdym konkretnym przypadku (postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., BikeWorld/Komisja, T-702/15, EU:T:2017:834, pkt 35).
- 58 To w świetle powyższych reguł należy rozpatrzyć podniesiony przez EUIPO zarzut niedopuszczalności.
- 59 W pierwszej kolejności, co się tyczy pierwszej bezwzględnej przeszkody procesowej podnoszonej przez zarzucające „samoreprezentację” EUIPO, należy stwierdzić, że przedstawicielem, który podpisał i przesłał za pośrednictwem aplikacji e-Curia skargę wszczynającą postępowanie, jest S., a nie skarżący. Z powyższego wynika, że podnoszoną przez EUIPO pierwszą podstawę niedopuszczalności należy oddalić jako bezzasadną.
- 60 Powyższego stwierdzenia nie podważa argument EUIPO oparty na tym, że skarżący udzielił kancelarii adwokackiej [Z.] – w której jest jednym z dwóch wspólników będących założycielami – ogólnego pełnomocnictwa do reprezentacji, które faktycznie jest pełnomocnictwem do samoreprezentacji. W tym względzie należy wskazać, że art. 51 § 3 regulaminu postępowania stanowi, że adwokaci powinni, gdy reprezentowana strona jest osobą prawną prawa prywatnego, złożyć w sekretariacie Sądu udzielone przez tę osobą pełnomocnictwo. Powyższy wymóg nie ma zaś zastosowania, gdy skarżący jest osobą fizyczną – tak jak w niniejszym wypadku. W konsekwencji okoliczność, że skarżący uppełnomocnił kancelarię adwokacką [Z.], jest nieistotna dla oceny podnoszonej samoreprezentacji.

- 61 W drugiej kolejności, co się tyczy podnoszonej przez EUIPO drugiej bezwzględnej przeszkody procesowej, odnoszącej się do kwestii, czy S. może świadczyć pomoc prawną „w warunkach całkowitej niezależności”, należy rozpatrzyć, czy łączące S. ze skarżącym więzi są zgodne z wymogami mającymi zastosowanie do reprezentacji nieuprzywilejowanych stron przed sądami Unii.
- 62 W tym względzie jest bezsporne, że skarżący jest jednym z założycieli kancelarii adwokackiej [Z.] i jednym z dwóch jej współników. Ponadto z akt sprawy – a w szczególności z nagłówka użytego przy złożeniu skargi i z witryny internetowej kancelarii – wynika, że S. nie jest współnikiem kancelarii adwokackiej [Z.]. Z akt sprawy wynika także, że kancelaria adwokacka [Z.] jest zarejestrowaną, prawnie odrębną od skarżącego spółką, nawet jeśli skarżący jest uprawniony do jej reprezentowania (zob. przedstawiony przez EUIPO w dniu 23 maja 2017 r. dowód, pkt 43–47 powyżej). Ponadto wykazano, że skarżący upełnomocnił kancelarię adwokacką [Z.], aby go reprezentowała, i że S. występuje w imieniu tej kancelarii.
- 63 O ile nawet uznając, że skarżący nie jest jedynym współnikiem kancelarii adwokackiej [Z.] i że, jak wskazuje skarżący w uwagach na piśmie dotyczących zarzutu niedopuszczalności, decyzje wspomnianej kancelarii są przyjmowane jednomyślnie – a skarżący nie może „sam ani zatrudnić, ani zwolnić, ani awansować” pracowników wspomnianej kancelarii – o tyle właśnie ze względu na fakt, że decyzje są przyjmowane jednomyślnie przez obu współników, skarżący sprawuje faktyczną kontrolę nad wszystkimi decyzjami kancelarii adwokackiej, w tym nad decyzjami dotyczącymi pracowników wspomnianej kancelarii, w tym S. A zatem, pomimo wpisu na listę adwokatów i, w konsekwencji, podlegania uregulowaniom dotyczącym zawodu adwokata, S. nie korzysta w odniesieniu do skarżącego z takiego samego poziomu niezależności jak adwokat wykonujący działalność w kancelarii innej niż kancelaria, której klient jest współnikiem. W tych okolicznościach S. trudniej jest unikać ewentualnych konfliktów między jego obowiązkami zawodowymi a celami zamierzonymi przez jego klienta (zob. analogicznie wyrok z dnia 14 września 2010 r., Akzo Nobel Chemicals i Akros Chemicals/Komisja i in., C-550/07 P, EU:C:2010:512, pkt 45).
- 64 Ponadto stosunek prawny łączący S. z kancelarią adwokacką [Z.] – pomimo faktu, że jest ona prawnie odrębna od skarżącego – może wywrzeć wpływ na niezależność S., ponieważ interesy kancelarii adwokackiej [Z.] są w szerokiej mierze tożsame z interesami skarżącego. Istnieje zatem ryzyko, że środowisko zawodowe S. wywiera, przynajmniej w pewnym stopniu, wpływ na wyrażane przezeń opinie prawne (wyrok z dnia 6 września 2012 r., Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej/Komisja, C-422/11 P i C-423/11 P, EU:C:2012:553, pkt 25; postanowienie z dnia 14 listopada 2016 r., Dimos Athinaion/Komisja, T-360/16, niepublikowane, EU:T:2016:694, pkt 10).
- 65 Powyższa łącząca S. ze skarżącym w chwili wniesienia skargi relacja zawodowa skutkuje w konsekwencji ryzykiem, że S. nie będzie mógł należycie wypełnić swej kluczowej roli współpracownika wymiaru sprawiedliwości.
- 66 Powyższego stwierdzenia nie podają w wątpliwość argumenty skarżącego.
- 67 Po pierwsze, skarżący twierdzi, że nie jest możliwe żadne naruszenie niezależności S., ponieważ takie naruszenie jest niezgodne z niemieckimi krajowymi uregulowaniami zawartymi w Bundesrechtsanwaltsordnung (federalnej ustawie o adwokatach) z dnia 1 sierpnia 1959 r. (BGBl. 1959 I, s. 565) i w Berufsordnung für Rechtsanwälte (rozporządzeniu w sprawie zawodu adwokata). W tym względzie należy wskazać, że o ile koncepcja roli adwokata w porządku prawnym Unii wywodzi się ze wspólnych państwom członkowskim tradycji prawnych, o tyle jest ona w ramach sporów rozpatrywanych przed sądami Unii stosowana obiektywnie, co oznacza konieczność jej stosowania niezależnie od krajowych porządków prawnych. W konsekwencji wykładni przepisów regulujących kwestię reprezentacji nieuprzywilejowanych stron przed sądami Unii należy dokonywać w miarę możliwości w sposób autonomiczny, bez powoływania się na prawo krajowe (wyrok z dnia 6 września 2012 r., Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej/Komisja, C-422/11 P i C-423/11 P, EU:C:2012:553, pkt 34, 35; postanowienie z dnia 14 listopada 2016 r., Dimos Athinaion/Komisja,

T-360/16, niepublikowane, EU:T:2016:694, pkt 13). Jak wynika zaś z pkt 53–56 powyżej, pojęcie niezależności adwokata jest w prawie Unii zdefiniowane nie tylko w sposób pozytywny, na podstawie przynależności do adwokatury lub podlegania dyscyplinie oraz deontologii zawodowej, lecz także w sposób negatywny.

- 68 Po drugie, skarżący podnosi, że jego działalność w charakterze przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną i właścicielem spornego znaku towarowego jest wyraźnie odrębna od działalności osoby prawnej, a w szczególności kancelarii adwokackiej [Z.], która nie jest stroną sporu. O ile jest zaś prawdą, że osoba prawna korzysta z autonomii prawnej w stosunku do swoich wspólników, o tyle w niniejszym wypadku trudno wykazać istnienie formalnego rozróżnienia między działaniem osoby prawnej a zachowaniem osoby fizycznej. Jest bowiem oczywiste, że działalność osoby prawnej jest korzystna dla interesów i działalności wspólnika jako osoby fizycznej.
- 69 Po trzecie, skarżący twierdzi, że wymagana na mocy orzecznictwa niezależność adwokata nie stanowi kryterium przewidzianego wyraźnie w art. 19 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i nie wynika również z art. 51 regulaminu postępowania, a także że niedopuszczalność skargi jest zatem niezgodna z zasadą pewności prawa w zakresie, w jakim ta ostatnia zasada wymaga, aby norma prawna nakładająca obowiązki na jednostki była jasna i precyzyjna, a jej stosowanie było przewidywalne dla zainteresowanych.
- 70 W tym względzie należy wskazać, że jest prawdą, iż zasada pewności prawa wymaga, aby uregulowanie było jasne i precyzyjne, tak by podlegające mu podmioty mogły ustalić w sposób jednoznaczny swoje prawa i obowiązki oraz podjąć w konsekwencji odpowiednie kroki. Jednakże aby określić, czy spełniono wynikające z owej zasady wymogi, należy uwzględnić wszystkie istotne okoliczności związane z brzmieniem, celem lub systematyką tych uregulowań – w razie potrzeby za pomocą ich wykładni dokonanej przez sądy.
- 71 Przede wszystkim należy stwierdzić, że zawarte w art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyrażenie „[i]nne strony muszą być reprezentowane przez adwokatów lub radców prawnych” wyklucza zatem, by strona i jej przedstawiciel mogli być jedną i tą samą osobą (zob. podobnie postanowienia: z dnia 3 września 2015 r., Lambauer/Rada, C-52/15 P, niepublikowane, EU:C:2015:549, pkt 20 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 16 listopada 2016 r., García Ruiz/Parlament, T-628/16, niepublikowane, EU:T:2016:669, pkt 8 i przytoczone tam orzecznictwo). Następnie koncepcja roli adwokata w porządku prawnym Unii, a w szczególności wymóg niezależności, którego przestrzeganie należy rozpatrzyć w każdym odrębnym przypadku (zob. pkt 57 powyżej), wynika ze wspólnych tradycji prawnych państw członkowskich (zob. pkt 53 powyżej). Wreszcie, z utrwalonego orzecznictwa sądów Unii wynika, że pomocą prawną świadczoną „w warunkach całkowitej niezależności” jest pomoc świadczona przez adwokata, który jest strukturalnie, hierarchicznie i funkcjonalnie osobą trzecią w stosunku do osoby korzystającej z tej pomocy (zob. pkt 53 powyżej). W konsekwencji z faktu, że wymóg niezależności nie został wyraźnie przewidziany w statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub regulaminie postępowania, nie wynika naruszenie zasady pewności prawa.
- 72 Z powyższego wynika, że ze względu na to, iż pismo wszczynające postępowanie nie zostało podpisane przez niezależnego adwokata, niniejsza skarga nie została wniesiona zgodnie z art. 19 akapity trzeci i czwarty statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i z art. 51 § 1 regulaminu postępowania.
- 73 W konsekwencji, i bez konieczności zarządzenia wskazanego przez skarżącego środka organizacji postępowania, należy odrzucić skargę jako niedopuszczalną.

W przedmiocie wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron

- 74 EUIPO i interwenient podnoszą niedopuszczalność wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce skarżącego przez wnioskującą o wstąpienie, która zdaniem skarżącego stała się właścicielem zgłoszenia spornego znaku towarowego i, w konsekwencji, następcą prawnym. Zdaniem EUIPO i interwenienta wnioskująca o wstąpienie do sprawy nie jest reprezentowana zgodnie z art. 175 § 3 regulaminu postępowania.
- 75 Zgodnie z art. 176 § 3 regulaminu postępowania w przedmiocie wniosku o wstąpienie w miejsce strony rozstrzyga się w drodze wydanego przez prezesa postanowienia z uzasadnieniem lub w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 76 Zgodnie z art. 174 regulaminu postępowania w razie przeniesienia prawa własności intelektualnej będącego przedmiotem sporu przez stronę postępowania przed izbą odwoławczą EUIPO na osobę trzecią następcą prawny może złożyć wniosek o wstąpienie w miejsce strony pierwotnej w postępowaniu przed Sądem. W art. 176 § 5 regulaminu postępowania uściślono, że gdy uwzględniono wniosek o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron, następcą prawny wstępuje w spór w takim stanie, w jakim znajduje się on w chwili wstąpienia w miejsce strony. Następcą prawny jest związany pismami procesowymi złożonymi przez stronę, w której miejsce wstępuje. Z art. 17 i 24 rozporządzenia nr 207/2009 (obecnie art. 20 i 28 rozporządzenia 2017/1001) wynika ponadto, że po wpisaniu przeniesienia zgłoszenia unijnego znaku towarowego w rejestrze EUIPO następcą prawny może powołać się na prawa wynikające z tego zgłoszenia.
- 77 Wreszcie, zgodnie z art. 175 § 3 regulaminu postępowania wnioskująca o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron jest reprezentowana zgodnie z art. 19 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 78 W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nie ma już potrzeby orzekania w przedmiocie wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron, mając na względzie, iż ze względów wskazanych w pkt 59–73 powyżej Sąd stwierdził, że skarga jest niedopuszczalna. W sprawie takiej jak rozpatrywana, w której podmiot wnoszący o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron jest blisko związany ze stroną skarżącą, wniosek o wstąpienie do sprawy nie jest już istotny, gdy odrzucono skargę jako niedopuszczalną, stwierdzając nieprawidłowość reprezentacji strony skarżącej.
- 79 W drugiej kolejności, i w każdym wypadku, należy wskazać, że wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron nie można uznać za dopuszczalny w świetle okoliczności faktycznych sprawy. Ścisłej, S. powiadomił Sąd o przeniesieniu rozpatrywanego zgłoszenia przez skarżącego na wnioskującą o wstąpienie i wniósł, jako przedstawiciel tej ostatniej, o wstąpienie do sprawy w miejsce skarżącego przez wnioskującą. S. załączył w szczególności, jako dowód przeniesienia zgłoszenia spornego znaku towarowego na wnioskującą o wstąpienie, powiadomienie EUIPO z dnia 1 marca 2017 r., a także odpis z rejestru EUIPO. S. przedstawił także odpis pełnomocnictwa udzielonego kancelarii adwokackiej [Z]. przez wnioskującą o wstąpienie.
- 80 Jak wspomniano zaś w pkt 77 powyżej, zgodnie z art. 19 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przesłanki reprezentacji mają zastosowanie także w ramach rozpatrywania wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron. W tym względzie należy stwierdzić, że adwokat, który podpisał wniosek o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron, S., nie jest adwokatem niezależnym w stosunku do wnioskującej o wstąpienie, w rozumieniu art. 19 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, mając na względzie, że osobą zarządzającą wnioskującą i podpisującą pełnomocnictwo wskazane w pkt 79 powyżej jest skarżący, który jest jednym z dwóch współników kancelarii [Z.], w której S. wykonywał zawód adwokata w chwili złożenia wniosku o wstąpienie do sprawy (zob. w tym względzie pkt 63–65 powyżej).

- 81 W tych okolicznościach nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie przedstawionego przez wnioskującą wniosku o wstąpienie do sprawy.

W przedmiocie kosztów

- 82 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrał sprawę, należy – zgodnie z żądaniem EUIPO i interwenienta – obciążyć go kosztami postępowania.
- 83 Zgodnie z art. 176 § 4 regulaminu postępowania w razie oddalenia wniosku o wstąpienie w miejsce strony rozstrzyga się w przedmiocie kosztów związanych z tym wnioskiem, w tym kosztów wnioskodawcy, zgodnie z przepisami art. 134 i 135. Ze względu na to, że wniosek o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron został odrzucony, a nie przedstawiono żadnego żądania dotyczącego kosztów związanych z wnioskiem o wstąpienie, należy orzec, po pierwsze, że wnioskująca o wstąpienie pokrywa własne koszty, oraz po drugie, że każdy strona pokrywa własne koszty związane ze wspomnianym wnioskiem.

Z powyższych względów

SĄD (czwarta izba)

niniejszym postanawia:

- 1) Skarga zostaje odrzucona jako niedopuszczalna.**
- 2) Postępowanie w sprawie wniosku o wstąpienie do sprawy w miejsce jednej ze stron zostaje umorzone.**
- 3) PJ zostaje obciążony kosztami postępowania.**
- 4) [Y]-GmbH i każda ze stron postępowania pokrywają własne koszty związane z wnioskiem o wstąpienie do sprawy.**

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 30 maja 2018 r.

Sekretarz
Prezes

E. Coulon
H. Kanninen